



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Lachmanna a soudců Mgr. Jana Ferfeckého a Mgr. Jana Schneeweise ve věci

žalobce: **P. D.**, státní příslušnost Ukrajina
pobytem X
zastoupen advokátkou Mgr. Gabrielou Kopuleťou
sídlem Havlíčkova 1043/11, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu, zaevidované pod č. j. OAM-0349758/DO-2023, jako nepřijatelné,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil dne 4. 7. 2023 jeho žádost o dočasnou ochranu, zaevidovanou pod č. j. OAM-0349758/DO-2023, jako nepřijatelnou, **byl nezákonný**.
- II. Žalovanému **se zakazuje** pokračovat v porušování žalobcových práv a **přikazuje se** mu, aby obnovil stav před vrácením žalobcovy žádosti o dočasnou ochranu, zaevidované pod č. j. OAM-0349758/DO-2023.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 6 800 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobce, Mgr. Gabriely Kopuleté, advokátky.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a obsah žaloby

1. Žalobce podal zásahovou žalobu, jíž se brání proti tomu, že mu žalovaný vrátil jako nepřijatelnou jeho žádost o dočasnou ochranu, identifikovanou v záhlaví rozsudku. Na Shodu s prvopisem potvrzuje M. V.

formuláři žádosti žalovaný uvedl, že žalobce neprokázal, že je osobou vymezenou v § 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace, v rozhodném znění (dále jen „zákon č. 65/2022 Sb.“), s čímž žalobce nesouhlasí. Svou žalobu přitom přes soudní výluku v § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. označil za přípustnou. Výluka ze soudního přezkumu je podle něj v rozporu s právem na účinnou soudní ochranu podle čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie (LZPEU) a čl. 29 směrnice o dočasné ochraně¹.

2. V žalobě dále uvedl, že jako státní občan Ukrajiny opustil poprvé její území dne 5. 5. 2023. Do České republiky přicestoval dne 4. 6. 2023, dne 4. 7. 2023 požádal o dočasnou ochranu podle zákona č. 65/2022 Sb., přičemž podmínky dočasné ochrany splňuje. V této souvislosti ještě rozvedl, že skutečnost, že mu bylo vydáno kanadské vízum, je nerozhodná, unijní předpisy nestanovují, že by získáním pobytového oprávnění v jiné zemi přestal být vysídlenou osobou.
3. Závěrem navrhl, aby soud určil, že vrácení žádosti bylo nezákonné, a aby žalovanému zakázal pokračovat v porušování žalobcových práv a přikázal mu obnovit stav před vrácením žádosti. Společně se žalobou požádal žalobce ještě o vydání předběžného opatření, kterým by soud uložil žalovanému i třetím osobám strpět jeho pobyt na území do pravomocného skončení soudního řízení.

II. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě připustil, že žaloba je projednatelná, navrhl však její zamítnutí, jelikož podle něj není důvodná. Zdůraznil, že pro získání dočasné ochrany nepostačuje, že je žalobce občanem Ukrajiny; žalobce musí prokázat, že spadá do některé ze skupin osob, na něž se dočasná ochrana vztahuje. Žalobce ovšem nespadá do žádné skupiny osob podle § 3 zákona č. 65/2022 [v případě žalobce je relevantní § 3 odst. 1 citovaného zákona, který odkazuje na vymezení oprávněných osob v čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí²], jelikož od srpna 2018 byl a stále je držitelem dlouhodobého kanadského víza – to mu umožňuje pobývat na území Kanady (nyní má navíc druhé kanadské vízum s platností od 11. 11. 2022 do 10. 11. 2025).
5. Podle žalovaného osoba, již bylo povoleno dlouhodobě pobývat mimo Ukrajinu, již není osobou pobývajícím na Ukrajině ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí. Takové osobě není ani z povahy věci nutné poskytovat dočasnou ochranu. Tu lze ostatně označit za výjimečný institut (poslední možnost). Proto žalovaný v souladu s § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb. vyhodnotil žádost jako nepřijatelnou.

III. Posouzení věci Městským soudem v Praze

6. Městský soud v Praze se musel nejprve zabývat přípustností (projednatelností) žaloby. Žalovaný totiž postupoval podle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb., jenž mu ukládá povinnost vrátit cizinci žádost o dočasnou ochranu, pokud je naplněn některý z důvodů nepřijatelnosti podle odstavce prvního, a jenž zároveň vylučuje soudní přezkum takového postupu.

¹ Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími

² Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana Shodu s prvopisem potvrzuje M. V.

7. Předmětnou výlukou se v nedávné době zabýval Nejvyšší správní soud (NSS) i krajské soudy. NSS v rozsudku ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 Azs 178/2022 - 46, konstatoval její soulad s čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod i čl. 29 směrnice o dočasné ochraně, své závěry však výslovně omezil na důvod nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. (*žádost je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie*).
8. V několika dalších případech ovšem již krajské soudy žaloby přes uvedenou výlukou projednaly věcně – poukázaly zejména na rozpor této soudní výluky s evropským právem. Za zvláště inspirativní považuje soud v tomto ohledu jiný svůj rozsudek ze dne 27. 4. 2023, č. j. 11 A 80/2022 - 79. Ten připomněl, že zákon č. 65/2022 Sb. navazuje na prováděcí rozhodnutí a provádí směrnici o dočasné ochraně, řídí se tak evropským právem. Na postup podle tohoto zákona se tak uplatní čl. 47 LZPEU, podle kterého platí, že *každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, má za podmínek stanovených tímto článkem právo na účinné prostředky nápravy před soudem*. Dospěl také k závěru, že cizinci svědčí právo na opravný prostředek dle čl. 29 směrnice o dočasné ochraně. Dle tohoto článku platí, že *osoby vyloučené členským státem z poskytnutí dočasné ochrany nebo zajištění sloučení rodiny jsou oprávněny podat v daném členském státě opravný prostředek*. Pokud byl cizinec z poskytnutí dočasné ochrany zákonem vyloučen, je taková výluka ze soudního přezkumu v rozporu s právem EU. Soud ji proto neaplikoval.
9. Nyní rozhodující senát se s těmito závěry zcela ztotožňuje a v podrobnostech na ně stručnost odkazuje (srov. též na rozsudky Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 25. 7. 2022, č. j. 59 A 45/2022 - 30, a Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 6. 2023, č. j. 57 A 20/2023 - 66, v nichž soudy dospěly k obdobným závěrům).
10. Pokud tedy žalovaný vyloučil žalobce z poskytnutí dočasné ochrany (vrátil mu jeho žádost jako nepřijatelnou), žalobci nepochybně svědčí právo na podání opravného prostředku dle čl. 29 směrnice, a žalobce se tak může v souladu s čl. 47 LZPEU domáhat nápravy před soudem.
11. Zdejší soud ještě dodává, že stejně jako v případě řešeném jedenáctým senátem je skutková situace projednávané věci odlišná od okolností, kterými se zabýval NSS v citovaném rozsudku č. j. 2 Azs 178/2022 - 46 (NSS se zabýval případem, kdy byl cizinec držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě; v případě řešeném jedenáctým senátem o dočasnou ochranu v jiném členském státě pouze požádal; v nynější věci je držitelem kanadského víza a z poskytnutí dočasné ochrany je žalovaným vyloučen). Jeho závěry proto na projednávanou věc přímo nedopadají.
12. Citovaná judikatura krajských soudů rovněž dovodila, že postup žalovaného podle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. může pojmově představovat nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Soud tedy dospěl k závěru, že žaloba je projednatelná a přípustná; ověřil též, že byla podána včas a že se žalobce nemohl ochrany domáhat jinými prostředky (§ 84 a 85 s. ř. s.).
13. Žaloba je rovněž **důvodná**.
14. Pro pořádek soud předesílá, že o věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, jelikož účastníci řízení s rozhodnutím bez jednání souhlasili (jejich souhlas byl presumován). Soud rovněž neshledal důvod ve věci provádět dokazování, neboť samotný skutkový stav a průběh celé věci je mezi stranami nesporný – nezbytné obrysy skutkového

stavu jsou dostatečně zřetelné ze shodných tvrzení účastníků řízení a podpořeny předloženým spisovým materiálem. Žalobce nadto proti postupu žalovaného brojí čistě v rovině právní, nikoli skutkové. Nutno rovněž podotknout, že vzhledem k tomu, že soud rovnou přistoupil k meritornímu rozhodnutí, nezabýval se již samostatně návrhem na vydání předběžného opatření.

15. K vlastnímu věcnému posouzení žaloby pak soud nejprve připomíná, že ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005 - 65, č. 603/2005 Sb. NSS).
16. První, druhou, čtvrtou a pátou podmínku má soud za splněnou; nemá pochybnosti o tom, že vrácení žádosti směřuje přímo proti žalobci a že neudělení dočasné ochrany jej zkracuje na právech. Podstatou sporu je splnění třetí podmínky – zda šlo o zásah zákonný či nikoli. Soud přitom dospěl k závěru, že postavení žalobce jako cizince ve smyslu § 3 zákona č. 65/2022 Sb. nelze zpochybňovat pouze na základě dřívějšího kanadského víza. Postup žalovaného tudíž byl nezákonný.
17. Podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb. je žádost nepřijatelná, jestliže *je podána cizincem, který není uveden v § 3*. V § 3 uvedeného zákona jsou vymezeny osoby, na něž se zákon (dočasná ochrana) vztahuje. Podle § 3 odst. 1 uděluje žalovaný dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje prováděcí rozhodnutí.
18. V prováděcím rozhodnutí, jež aktivovalo stav hromadného přílivu osob, jak jej předpokládá směrnice o dočasné ochraně, jsou takové osoby vymezeny zejména jako *ukrajinští státní příslušníci pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022*, kteří byli z Ukrajiny vysídleni dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil [čl. 2 odst. 1 písm. a)].
19. Žalovaný nezpochybňuje, že žalobce je státním občanem Ukrajiny, že se na Ukrajině fakticky nacházel před 24. 2. 2022 a že na území států Evropské unie vstoupil dne 5. 5. 2023, jak uvedl ve své žádosti o dočasnou ochranu. Nezpochybňuje ani, že žalobce opustil Ukrajinu v důsledku vojenské invaze Ruské federace. Žalovaný pouze tvrdí, že žalobce nelze považovat za osobu *pobývající* na území Ukrajiny ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí, neboť měl již od roku 2018 platné dlouhodobé kanadské vízum (pozdější – druhé – kanadské vízum z listopadu 2022 jako překážku získání dočasné ochrany žalovaný výslovně neoznačuje).
20. Žalovaný poukázal i na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 6. 2023, č. j. 57 A 4/2023 - 116, jenž tento jeho pohled potvrdil. Krajský soud v rozsudku, ve kterém jinak konstatoval nezákonný postup žalovaného při odnětí dočasné ochrany z důvodu zatajení informací při podání žádosti, dospěl k závěru, že osobou *pobývající* na Ukrajině před 24. 2. 2022 není osoba, jež měla pobytové oprávnění v jiné zemi (zde polské vízum). Poukázal na různá jazyková znění čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí a také na systematiku jeho čl. 2, který v odst. 4 vymezuje rodinné příslušníky, na které se vztahuje dočasná ochrana, pokud se již daná rodina *zdržovala a pobývala* na Ukrajině. Přítomnost a pobyt na

Shodu s prvopisem potvrzuje M. V.

Ukrajine jsou tak dle krajského soudu dvě odlišné skutečnosti. Pokud se tedy cizinec v době počátku ruské agrese nacházel na území Ukrajiny a zároveň měl platné dlouhodobé vízum, u nějž ještě nevyčerpal povolenou dobu pobytu, není oprávněn k získání dočasné ochrany.

21. Městský soud se s tímto názorem neztotožňuje.
22. Pokud jde o výklad unijního práva, nejprve připomíná, že prvotní metodou je výklad jazykový, samozřejmě s přihlédnutím k tomu, že unijní předpisy jsou sepsány v několika jazykových verzích, jež jsou všechny závazné (výklad tak nepochybně vyžaduje i srovnání různých jazykových verzí). Obecně též nelze přehlížet, že unijní právo taktéž používá vlastní terminologii; výrazy nemusí mít stejný význam na úrovni EU a v různých vnitrostátních právních řádech. Každé ustanovení unijního práva je pak potřeba vždy posuzovat v jeho celkové souvislosti a vykládat s ohledem na všechna ustanovení a také jeho cíle a stav vývoje (např. rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 6. 10. 1982, *CILFIT*, věc C-283/81).
23. Soud nepopírá, že v německé jazykové verzi jsou oprávněné osoby vymezeny jako *ukrainische Staatsangehörige, die vor dem 24. Februar 2022 ihren Aufenthalt in der Ukraine hatten*, v anglické jako *Ukrainian nationals residing in Ukraine before 24 February 2022*, francouzské jako *les ressortissants ukrainiens résidant en Ukraine avant le 24 février 2022* a slovenské pak jako *ukrajinskí štátni príslušníci s pobytom na Ukrajine pred 24. februárom 2022*, což může – více než český pojem **pobývat** – podporovat náhled žalovaného akcentující „právní“, nikoli faktický pobyt na Ukrajině; zvláště, pokud prováděcí rozhodnutí na jiném místě (čl. 2 odst. 4) rozlišuje pojmy *zdržovat se* a *pobývat*. Výklad založený na porovnání jednotlivých jazykových verzí a významu pojmu pobyt (*Aufenthalt, residing...*) bez výslovné opory v prováděcím rozhodnutí či ve směrnici o dočasné ochraně, jež by držitele dřívějšího oprávnění k pobytu v jiné zemi z dočasné ochrany vylučovaly, zdejší soud ovšem nepovažuje za dostatečný. Tato otázka ostatně nebyla podstatou citovaného rozsudku Krajského soudu v Plzni.
24. Podle zdejšího soudu existují přesvědčivější argumenty pro závěr, že cizinci v postavení žalobce na dočasnou ochranu nárok mají. Tato argumentace je opřena o jazykový i teleologický výklad prováděcího rozhodnutí a také o *soft law* Evropské komise; soud rovněž neshledal důvod vykládat podmínky získání dočasné ochrany příliš restriktivně. Jakkoli je dočasná ochrana obecně koncipována spíše jako „rezervní“ institut, nelze přehlížet, že v případě závažných humanitárních krizí (a existence hromadného přílivu osob) se stává základním nástrojem poskytujícím ochranu vysídleným osobám na straně jedné a zjednodušujícím administrativu na straně druhé (viz též bod 16 preambule prováděcího rozhodnutí). Představuje tak jednoduchý nástroj jak pro vysídlené osoby, jež čelí jazykovým i jiným překážkám a jež se zpravidla neorientují v cizineckém právu České republiky či Evropské unie, tak pro státní orgány. Smyslem dočasné ochrany je poskytnout rychlou, jednoduchou a účinnou pomoc osobám postiženým válkou (v různých jejích formách). Dočasná ochrana a její podmínky by proto měly být upraveny jednoznačně a srozumitelně, přičemž jednotlivým použitým výrazům je nutné přikládat takový význam, jenž se jim zpravidla v obecném jazyce přiznává. Takto – nikoli hledáním sofistikovaných cest, jak dočasnou ochranu nepřiznat – by k tomuto institutu měly přistupovat i správní orgány a soudy.

25. V první řadě přitom nelze pominout, jak vymezuje personální rozsah dočasné ochrany sama směrnice o dočasné ochraně. Ve smyslu čl. 2 písm. c) se vysídlenými osobami rozumí mj. státní příslušníci třetí země, kteří museli opustit zemi a nemohou se s ohledem na stávající situaci vrátit za bezpečných a trvalých podmínek, neboť jde o oblast ozbrojených konfliktů. Tuto definici žalobce naplňuje: vycestoval z Ukrajiny, jejíž celé území je stále významně dotčeno válečnou agresí Ruské federace, návrat zpět by pak pro žalobce jistě znamenal riziko (skutečnost, že tam zůstala jeho rodina, na tom nic nemění). Naopak podmínkou statusu vysídlené osoby podle směrnice není, že žadatel nemá povolení k dlouhodobému pobytu v jiném státě.
26. Prováděcí rozhodnutí poté specifikuje konkrétní skupiny osob, na něž se aktuální mimořádná situace vztahuje. Ani ono přitom nereflexuje (a to ani v preambuli – odůvodnění) možnou existenci dřívějšího povolení k dlouhodobému pobytu ukrajinských občanů v jiném státě; pouze požaduje, aby žadatel na Ukrajině do 24. 2. 2022 pobýval.
27. Pod tímto pojmem si lze představit v první řadě to, že se žadatel musel na Ukrajině fyzicky nacházet. Z užití pojmu *pobývat* (nikoli zdržovat či nacházet se) a znění dalších jazykových verzí (*residing* atd.) lze nad rámec toho dovodit, že by mělo jít o dlouhodobější, stálejší pobyt, jak uváděl žalovaný ve svém vyjádření. Žadatel by skutečně měl na Ukrajině pobývat dlouhodobě (mít tam bydliště, těžiště svých zájmů, žít tam). Z tohoto pojmu již ovšem nelze dovozovat, že nemohl disponovat povolením k dlouhodobému pobytu v jiné zemi.
28. Přiznání víza či povolení k pobytu v zahraničí neznamena, že taková osoba automaticky přestává žít ve své zemi. Státní občan pobývá na území svého státu vždy oprávněně a o toto oprávnění jistě nepřijde tím, že získá vízum opravňující jej k pobytu jinde. Dovedeno *ad absurdum*: pokud by určitý žadatel získal dlouhodobé vízum či povolení k dlouhodobému pobytu v členském státě Evropské unie, v Kanadě, USA apod. kupříkladu 23. 2. 2022, stal by se optikou žalovaného osobou vyloučenou z dočasné ochrany, přestože po celou dobu až do 24. 2. 2022 by na Ukrajině žil (pobýval tam). Z pohledu soudu je tedy rozdíl mezi získáním povolení a jeho využitím (naplněním), pokud osoba skutečně vycestuje a začne dlouhodobě žít (pracovat, studovat) v jiné zemi (např. v Kanadě). To, že žalobce žil v Kanadě, ovšem žalovaný netvrdil.
29. Závěr dovozovaný žalovaným je tak podle soudu založen na příliš extenzivním výkladu a v konečném důsledku neodpovídá ani jazykovému znění příslušného ustanovení. Pokud by unijní normotvůrce zamýšlel z dočasné ochrany vyloučit osoby, které před 24. 2. 2022 disponovaly povolením k dlouhodobému pobytu v jiné zemi, avšak bydlely na Ukrajině (a zde se také v době invaze nacházely), nic mu nebránilo tuto podmínku v prováděcím rozhodnutí stanovit. Zdejšímu soudu nepřijde racionální, aby unijní normotvůrce v případě takto krizové a naléhavé situace (viz i bod 27 preambule prováděcího rozhodnutí) přikládal použitým pojmům ještě jiný, zvláštní význam, než který si lze s tímto pojmem běžně spojit.
30. Skutečnost, že unijní orgány takový význam pojmu *pobývat* nepřikládaly, nepřímo potvrzují též metodické dokumenty Evropské komise. Ty sice nepředstavují závazné prameny unijního práva, nicméně jako tzv. *soft law* mohou sloužit k jeho interpretaci (srov. citovaný rozsudek zdejšího soudu č. j. 11 A 80/2022 - 79, bod 67). V první řadě jde o

sdělení komise z 21. 3. 2022³, jež pojem pobývat blíže nespecifikuje, přičemž mezi osoby, které nemají nárok na dočasnou ochranu, zahrnuje v případě ukrajinských státních příslušníků pouze ty, kteří byli vysídleni z Ukrajiny před 24. 2. 2022 nebo se před tímto datem nacházeli mimo Ukrajinu, například z důvodu práce, studia, dovolené, rodinných důvodů, kvůli zdravotním prohlídkám nebo z jiných důvodů.

31. Ještě návodněji v tomto ohledu vyznívají odpovědi Evropské komise na časté dotazy⁴, které pracují s případy vyloučení ukrajinského občana z dočasné ochrany (např. bod I.2), pouze pokud měla taková osoba pobytové oprávnění v některém členském státě a žila tam (*lived there*). Jinými slovy, nepracují s tím, že osoba pouze disponovala oprávněním k pobytu. Naopak v bodě I.4 Evropská komise uvádí, že ukrajinští občané, pokud spadají pod rozsah čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí, mají nárok na dočasnou ochranu, dokonce i když disponují občanstvím třetího státu. Z pohledu zdejšího soudu by přitom bylo stěží udržitelné, aby ukrajinský občan, který je zároveň např. občanem Kanady, mohl o dočasnou ochranu požádat a ukrajinský občan, jenž je jen držitelem kanadského víza, nikoli. Sama možnost bezpečného pobytu v jiném státě zjevně není překážkou získání dočasné ochrany, resp. nezakládá pozbytí statusu vysídlené osoby.
32. Na tom nic nemění ani rozlišování pojmů *zdržovat se* a *pobývat* v čl. 2 odst. 4 prováděcího rozhodnutí. Ten pro účely čl. 2 odst. 1 písm. c) vymezuje, kdo se rozumí rodinným příslušníkem oprávněných osob (a tedy také oprávněnou osobou), přičemž jako podmínku stanoví, aby se rodina *zdržovala a pobývala na Ukrajině před 24. únorem 2022*. Samo rozlišování těchto pojmů není dle soudu způsobilé zpochybnit výše předestřenou argumentaci; neodůvodňuje závěr opačný. Ani zdejší soud totiž netvrdí, že pojem *pobývat* znamená v tomto případě již jen pouhou fyzickou přítomnost na Ukrajině. V citovaném ustanovení je nadto společné užití těchto pojmů logické. Aby se rodinný příslušník, jenž není ukrajinským občanem, nestal automaticky osobou oprávněnou k získání dočasné ochrany, musela se rodina jako taková na území Ukrajiny již v době ruské invaze jednak společně fyzicky nacházet a jednak zde jako rodina žít. Tato skutečnost zde byla pouze zdůrazněna.
33. Pro výklad zdejšího soudu konečně hovoří i praktické důvody. Oproti případu řešenému Krajským soudem v Plzni nelze nyní přehlížet tu skutečnost, že žalobce není držitelem povolení k dlouhodobému pobytu v členském státě Evropské unie (nadto sousedícího s Ukrajinou), ale státu nacházejícího se na druhé straně světa. Nemuselo tak být vůbec v možnostech žalobce takové povolení k pobytu reálně využít (z důvodu ekonomických překážek apod.). Žalobce se také nemusí chtít příliš vzdálit od své rodiny, jež na Ukrajině zůstala. Bránit mu v této možnosti bez toho, aby prováděcí rozhodnutí s existencí povolení k pobytu v jiné zemi před 24. 2. 2022 jako s výlukou z dočasné ochrany výslovně počítalo, podle soudu nelze.
34. Soud tak uzavírá, že žalobce nelze považovat za osobu nespádající pod § 3 zákona č. 65/2022 Sb. z důvodu tvrzeného žalovaným, tj. proto, že byl držitelem kanadského víza.

³ Operační pokyny k provádění prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (2022/C 126 I/01). Dostupné z: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022XC0321\(03\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022XC0321(03))

⁴ *Frequently asked questions received on the interpretation of the Temporary Protection Directive and Council Implementing Decision* 2022/382; dostupné na: https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-07/Frequently%20asked%20questions%20received%20on%20the%20interpretation%20of%20the%20Temporary%20Protection%20Directive%20and%20Council%20Implementing%20Decision%202022-382_en.pdf

Shodu s prvopisem potvrzuje M. V.

Na základě této skutečnosti proto žalovaný nebyl oprávněn vrátit žalobci jeho žádost jako nepřijatelnou.

IV. Závěr a náklady řízení

35. S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti soud žalobu shledal důvodnou a podle § 87 odst. 2 s. ř. s. rozhodl o tom, že zásah žalovaného spočívající ve vrácení žádosti o dočasnou ochranou ze dne 4. 7. 2023 jako nepřijatelné byl nezákonný. Vzhledem k tomu, že důsledky tohoto zásahu stále trvají, soud zároveň žalovanému zakázal pokračovat v porušování žalobcových práv a přikázal mu obnovit stav před zásahem. Žalovaný tak znovu posoudí žalobcovu žádost, přičemž bude vycházet z toho, že není nepřijatelná dle § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb. z důvodu, že byl žalobce v době vypuknutí ruské agrese držitelem kanadského víza.
36. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto má nárok na náhradu nákladů právního zastoupení (od placení soudních poplatků byl osvobozen). Ty spočívající ve dvou úkonech právní služby [§ 11 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů – tj. převzetí a příprava zastoupení a sepsání žaloby] v částce 3 100 Kč za jeden úkon, celkem 6 200 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.] a náhradě hotových výdajů za 2 úkony v částce 300 Kč za jeden úkon, celkem 600 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Zástupkyně žalobce soudu nesdělila, že je plátcem DPH, proto se částka nákladů právního zastoupení dále nezvyšuje o hodnotu příslušné sazby. Žalovaný je tedy povinen zaplatit žalobci k rukám jeho zástupkyně částku 6 800 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. V.

Praha 17. srpna 2023

Mgr. Martin Lachmann v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. V.